

N:o 5.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 18 Mars 1871.
— — — — Andra Kammaren den 18 — —

Riksdagens Skrifvelse till Fullmäktige i Riksgälds-kontoret, angående Riksgälds-kontorets förvaltning under den tid, som förflutit sedan början af 1870 års riksdag.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 21).

Efter erhållen del af Riksdagens sistlidet år församlade Revisorers berättelse, rörande den samma år verkställda granskning af Riksgälds-kontorets tillstånd och förvaltning, har Riksdagen tagit under öfvervägande de omständigheter och förhållanden, hvilka föranledt särskilda yttranden eller framställningar af Revisorerne, och har Riksdagen, i anledning af hvad Revisorerne erinrat och föreslagit, fattat följande beslut:

Angående statslånefondens vinstmedel.

Sedan Kongl. Statskontoret, under åberopande af Kongl. Brevet den 24 Februari 1865 och med anledning af Styrelsens öfver Statens jernvägsbyggnader requisition, den 26 Juli 1870 begärt, att ett belopp af 9,000 R:dr, som utaf statslånefondens vinstmedel kort förut blifvit från Riksbanken till Riksgälds-kontoret aflemnadt, måtte varda i vanlig ordning till Kongl. Statskontoret utbetaladt; hafva Fullmäktige, enär det uti Riksgälds-kontorets vid 1869 och föregående års riksmöten utfärdade reglementen intagna stadgande, att hvad som ytterligare komme att till Riksgälds-kontoret inflyta utaf omförmälda vinstmedel skulle på vederbörliga requisitioner utbetalas, för att enligt föreskrifterna i 168 § af 1863 års reglemente användas, blifvit uteslutet ur det reglemente, som 1870 års Riksdag för Riksgälds-

kontoret utfärdat, funnit sig icke kunna, i strid mot samma reglementes 138 §, medgifva utbetalning af sagda belopp.

I anledning häraf hafva Revisorerna erinrat, att då statslånefondens vinstmedel, af hvilka under år 1864 och 1865 till Riksgälds-kontoret inflöto och derifrån för jernvägsbyggnaderna utbetalades 370,000 R:dr, skola blifvit såväl af Kongl. Maj:t som af Riksdagen beräknade att användas för utförande af arbetena å nordvestra stambanan å sträckan från riksgränsen till trakten af Arvika, och då afskrifning af de efter sistnämnda år inflytande dylika medel hvarken blifvit af Riksdagen beslutad eller ens fråga derom utgjort föremål för dess pröfning på annat sätt, än att det i de från och med år 1863 till och med år 1869 för Riksgälds-kontoret utfärdade reglementen intagna stadgandet om dessa medels tillhandahållande för angifna ändamål blifvit uteslutet ur 1870 års reglemente, så, ehuru sagda reglemente syntes lemna stöd för det beslut Fullmäktige i saken fattat, men det torde kunna antagas, att Riksdagen icke afsett någon förändring af de rörande dessa medel förut gifna föreskrifter, hafva Revisorerna till Riksdagens kännedom meddelat nu uppgifna förhållande, för att fästa Riksdagens uppmärksamhet på behovet att meddela förnyade bestämmelser rörande de redan under året influtna och möjligen framdeles inflytande vinstmedel af statslånefonden.

Då Riksdagen anser behof icke förefinnas att i detta ämne meddela några nya bestämmelser, när de under sistlidet år influtna och möjligen framdeles inflytande vinstmedel af statslånefonden obestriddigen böra i likhet med Riksgälds-kontorets öfriga inkomster användas för bestridande af de å kontoret anvisade allmänna utgifter; har Riksdagen funnit Revisorernes ofvanberörda framställning icke till någon åtgärd föranleda.

Angående 1870 års statslån.

I afseende på det genom 72 § i Riksgälds-kontorets reglemente åt Fullmäktige lemnade uppdrag »att mot fonderade statsobligationer i Svenskt mynt å ett sammanräknadt nominelt belopp af högst Fyrtio millioner Riksdaler samt löpande »med högst 5. procents ränta, som halfårsvis förfaller, upplägga ett lån att återbetalas genom årlig amortering inom loppet af 40 år», hafva Revisorerna, beträffande först frågan om tiden, då obligationerna för detta lån bort till allmänheten utbjudas, anfört, att »då Riksdagens beslut om upptagande af ifrågavarande lån, fattadt den 13 sistlidne Maj, redan den 20 i samma månad blef af Kongl. Maj:t sanktionneradt och Fullmäktige meddeladt, vid hvilken tid lånemarknaden var ovanligt gynnsam och då de åtgärder för lånets upptagande, hvilka på Fullmäktige berodde, icke, såvidt af hithörande handlingar kunnat utrönas, synas hafva påkallat »några, lång tid erfordrande förberedelser, Revisorerna icke kunnat undgå att framhålla, det dessa åtgärder först den 4 sistlidne Augusti nått den fullständighet, att

»lånet då kunde till teckning åt allmänheten utbjudas, helst det ingalunda syntes »afgjordt, att icke detta uppskof kunnat väsendtligen bidra till Fullmäktiges beslut att, sedan räntan redan den 28 Juni blifvit bestämd till det högsta af Riksdagen därför medgifna belopp, för den nu utbjudna låncandelen bevilja en större »kapitalrabatt, än eljest torde erfordrats, om inbjudningen till teckning för lånet tidigare kungjorts.»

Om ock i allmänhet må antagas, att vid utförandet af hvarje allmänt uppdrag såsom regel bör iakttagas, att icke längre, än som af omständigheterna oundgängligen påkallas, dröja med uppdragets fullgörande, har dock Riksdagen funnit Fullmäktige hafva uti deras revisions-berättelsen bifogade utlåtande anfört sådana skäl för sitt handlingssätt i detta fall, att Revisorernes i ofvanberörda hänseende gjorda framställning icke bör till någon åtgärd föranleda.

Vidkommande derefter Fullmäktiges beslut att bestämma den i obligationerna förskrifna räntan till det högsta af Riksdagen medgifna belopp, eller 5 procent, så och enär Riksdagen, vid fattande af sitt beslut om lånets uppläggning, beträffande räntefotens bestämmande lemnat Fullmäktige fria händer att tillvägagå på det sätt de funne lämpligast och med det allmännas fördel mest öfverensstämmande, har Riksdagen funnit hvad mot den i obligationerna förskrifna räntan blifvit anfördt icke till någon åtgärd föranleda.

Hvad slutligen angår den af Fullmäktige beviljade provision vid försäljning af obligationer till belopp af 50,000 R:dr och derutöfver, så har Riksdagen ansett Fullmäktiges derom fattade beslut icke vara af beskaffenhet att föranleda någon egentlig anmärkning mot Fullmäktiges förvaltning, enär otvifvelaktigt är att Fullmäktige genom dessa beslut icke öferskridit den af Riksdagen dem lemnade rättighet att bestämma obligationernas försäljningspris och i öfrigt vid upplåningen tillvägagå på det sätt de funne lämpligast och med det allmännas fördel mest öfverensstämmande; och Riksdagen har därför vid de af Fullmäktige i detta hänseende vidtagna åtgärder låtit bero.

Angående redovisandet af uppköpt papper m. m. för Riksdagens behof.

Såsom stridande mot den uti 96 § af 1867 års och 128 § i 1868 års reglemente för Riksgälds-kontoret meddelade föreskrift, att för Riksdagens behof af Riksgälds-kontoret uppköpta och utlemnade quantiteter tryck- och skrifpapper samt skrifmaterialier och öfriga effekter skola efter riksdagens slut redovisas, hafva Revisorerne anmält, att sådan redogörelse för 1867 och 1868 års riksdagar afgifvits först i Februari månad 1870.

Jemte det Riksdagen, med afseende derå att de reglementariska föreskrifterna i detta ämne, fastän Riksdagen numera årligen sammanträder, fortfarande bibehållits oförändrade, funnit, att Revisorerne obestriddligen haft grundad anledning till

den gjorda framställningen, har Riksdagen, i anledning deraf att dess sammanträden efter det nya statsskicket införande årligen inträffa, samt på det de i detta ämne meddelade stadganden för framtiden må erhålla nödig bestämdhet, beslutat, att den hittills gällande och i slutet af 110 § af 1870 års reglemente för Riksgäldskontoret intagna föreskriften om vederbörandes skyldighet att, efter riksdagens slut, upprätta och afgifva fullständig redovisning för alla mottagna effekter, skall uti det reglemente, som vid innevarande riksdag kommer att utfärdas, erhålla den förändrade lydelse, att sådan redogörelse bör afgifvas vid *hvarje* kalenderårs slut.

Angående bevillningen för testamenten, gåfvobref m. m.

Beträffande de af Hofrätterna och underdomstolarne årligen afgifna och till Riksgäldskontoret insända förteckningar öfver bevakade testamenten samt arffallna tillgångar i sterbhus, för hvilka bevillning skall erläggas, äfvensom vederbörande uppbördsmäns Riksgäldskontoret tillställda testamentsbevillnings-rapporter, hafva Revisorerne anmält, att, oaktadt dessa förteckningar och rapporter, enligt föreskriften i Kongl. Kungörelsen den 11 December 1811, skola, efter deras handläggning i Riksgäldskontoret, aflemnas till Kammarrätten för att vara att tillgå till nödig upplysning vid landsböckernas granskning, hafva dessa handlingar, sedan längre tid tillbaka, icke blifvit till sistnämnda embetsverk öfverlemnade.

Med afseende å hvad Fullmäktige uti deras i detta ämne afgifna yttrande upplyst, och enär förslag om införandet af förändrade bestämmelser rörande uppbörderna, redovisningen och kontrollen öfver testamentsbevillningen samt dessa bestämmelsers bringande till närmare öfverensstämmelse med hvad i afseende å öfriga bevillningar finnes i författningarne föreskrifvet, är att från Fullmäktige förvänta, har Riksdagen härvid för närvarande låtit bero.

Angående Dalslands kanalaktiebolag.

I afseende på Revisorerne erinran att medel, som influtit genom inbetalning å de i detta bolag tecknade s. k. garantiaktier, blifvit använda för annat ändamål än till inbetalning å bolagets skuld till Riksgäldskontoret, har Riksdagen, vid det förhållande att frågan om bolagsmännens ansvarighet, efter derom anställd rättegång, är beroende på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, förklarar, att Revisorerne i detta ämne gjorda anmälan för närvarande icke föranleder till någon åtgärd från Riksdagens sida.

Angående

Angående Borås jernvägsaktiebolags reservfond.

Vidkommande först Revisorernes framställning rörande bokföringen af det belopp, 15,540 R:dr, som under år 1869 blifvit användt för amortering af det för denna jernvägsanläggning från Riksgälds-kontoret utgifna lån, har Riksdagen, som funnit den af bolagets styrelse derom afgifna förklaring fullkomligt nöjaktig, ansett hvad Revisorerne i detta hänseende anført icke till någon vidare åtgärd föranleda.

Hvad åter angår reservfondens bildande, har bolagets styrelse uti den afgifna förklaringen medgifvit riktigheten af Revisorernes uppfattning rörande 1866 och 1867 års riksdagsföreskrift i detta fall, hvarjemte Styrelsen anmält, att Styrelsen gått i författning om att aktieegarnes delaktighet blifver uti räkenskaperna nedsatt till det belopp, som utgör en tredjedel af jernvägens verkliga anläggningskostnad, eller 688,527 R:dr 63 öre, samt att öfverskottet å deras konto godtgöres reservfonden, och har Riksdagen låtit bero vid hvad sålunda af bolagets styrelse blifvit åtgjort.

Beträffande slutligen de bland tillgångarne upptagna aktier i Uddevalla—Wenersborg—Herrljunga jernväg äfvensom Revisorernes erinran rörande ett af bolagsstyrelsen utgifvet lån å 2,000 R:dr, har Riksdagen ansett de i dessa hänseenden af Revisorerne gjorda framställningar icke föranleda någon åtgärd.

Angående de för 1864 års jernvägslån utfärdade, icke utlemnade obligationer.

Med bifall till Revisorernes derom gjorda hemställan, har Riksdagen beslutat uppdraga åt Fullmäktige, att, under iakttagande af de kontroller, som vid förbränning af andra dylika i rörelsen icke utsläppta papper vanligen plägar iakttagas, låta uppbränna samtliga icke utlemnade obligationer och räntekuponer för 1864 års jernvägslån.

Angående ansvarsfrihet för Riksgälds-kontorets Styrelse.

Då Riksdagen funnit att Fullmäktige med nit och omsorg uppfyllt sitt viktiga och ansvarsfulla kall, har Riksdagen tillerkänt Fullmäktige full ansvarsfrihet för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade uti deras protokoll från den 20 Januari 1870 till och med den 19 Januari 1871.

Stockholm den 18 Mars 1871.